

Aneta Klementowska

Uniwersytet Zielonogórski w Zielonej Górze

Ochotnicze Hufce Pracy wobec zmian na rynku edukacyjno-zawodowym

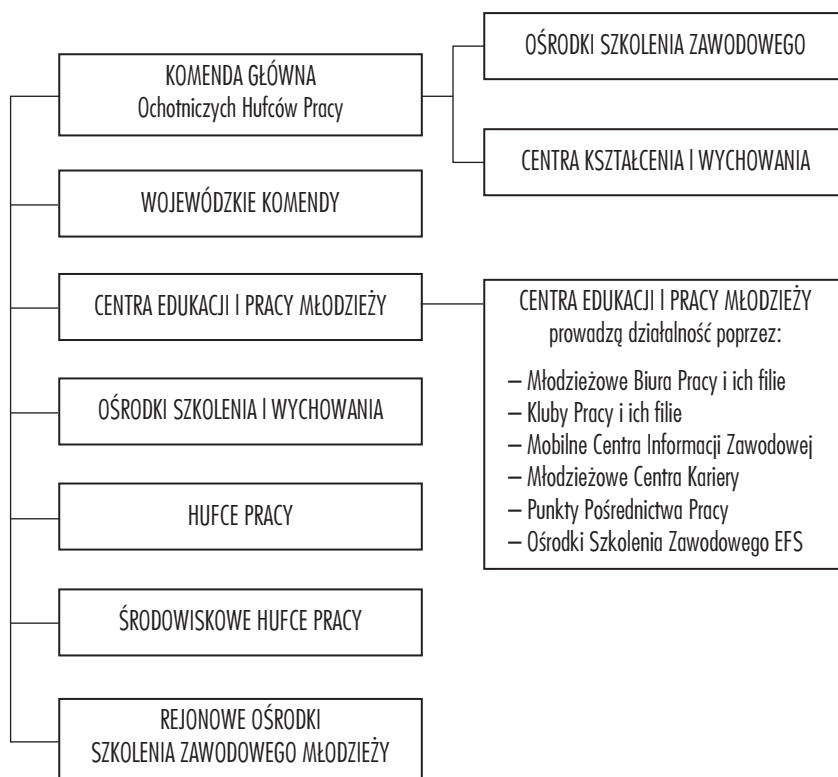
Artykuł poświęcony jest Ochotniczym Hufcom Pracy, które odgrywają współcześnie znaczącą rolę zarówno na rynku edukacyjnym, jak też na rynku pracy. W pierwszej części przedstawiono informacje dotyczące struktury oraz podejmowanych przez OHP zadań: 1) w zakresie kształcenia i wychowania; 2) w zakresie zatrudnienia oraz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu młodzieży. W drugiej części zaprezentowano jednostki odpowiedzialne za realizację poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy, jak i szkoleń zawodowych. Na zakończenie wskazano przykłady (współ)finansowanych ze środków Unii Europejskiej działań podejmowanych przez Lubuską Wojewódzką Komendę OHP.

Słowa kluczowe: Ochotnicze Hufce Pracy, Centra Edukacji i Pracy Młodzieży, Młodzieżowe Biura Pracy, Kluby Pracy, Mobilne Centra Informacji Zawodowej, Młodzieżowe Centra Kariery, Punkty Pośrednictwa Pracy, Ośrodki Szkolenia Zawodowego

Wprowadzenie

Współczesny rynek edukacyjno-zawodowy, charakteryzujący się dużą niestabilnością, wymusza konieczność wprowadzania zmian w funkcjonowaniu poszczególnych instytucji rynku pracy. Do instytucji tych zaliczane są Ochotnicze Hufce Pracy (OHP), które stanowią przedmiot zainteresowania niniejszego artykułu.

Na przestrzeni lat działania podejmowane przez Ochotnicze Hufce Pracy uległy pewnym modyfikacjom. Liczne zawirowania na polskim rynku pracy, których efektem było pojawienie się jawnego, długotrwałego bezrobocia, jak również znaczne wymagania pracodawców, sprawiły, iż podjęto próby dostosowania ofert do potrzeb odbiorców. Aktualnie OHP zajmują się edukacją oraz najogólniej mówiąc, działaniami na rzecz rynku pracy – struktura organizacyjna jest zatem rozbudowana (rys. 1).

Rys. 1. Struktura organizacyjna Ochotniczych Hufców Pracy

Źródło: *Struktura organizacyjna Ochotniczych Hufców Pracy*. Zaczepnięte 4 kwietnia 2014. Strona internetowa http://www.ohp.pl/index.php?id=42&id_menu_r=42

Zadania realizowane przez Ochotnicze Hufce Pracy

Zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku, OHP są wyspecjalizowane w działaniach na rzecz młodzieży, w szczególności zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz bezrobotnych do 25. roku życia. Zapewniają uczestnikom zatrudnienie, uzupełnienie zatrudnienia i możliwości zdobycia kwalifikacji zawodowych. Zadania realizowane przez OHP są na bieżąco dostosowywane do zapotrzebowań i oczekiwań zróżnicowanych grup młodzieży, mieszczą się jednocześnie w kompleksie całej polityki społecznej prowadzonej przez państwo (Kowalska, Żywiec-Dąbrowska, 2004, s. 276, 277).

Zadania podejmowane przez OHP (tabela 1) realizowane są zarówno na podstawie Ustawy o systemie oświaty (zadania edukacyjne), jak i Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (zadania dotyczące

sektora pracy) – trudno zatem jednoznacznie wskazać, do którego ministerstwa można bezpośrednio przyporządkować tę instytucję (aktualnie podlega Ministerstwu Pracy i Polityki Społecznej).

Tabela 1. Zadania realizowane przez Ochotnicze Hufce Pracy

W zakresie kształcenia i wychowania młodzieży	W zakresie zatrudnienia oraz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu młodzieży
<ol style="list-style-type: none"> 1) diagnozowanie potrzeb w zakresie objęcia działaniami opiekuńczo-wychowawczymi młodzieży zaniedbanej wychowawczo i wymagającej specjalnej troski, niedostosowanej społecznie, opóźnionej w cyklu kształcenia lub nierealizującej obowiązku szkolnego i obowiązku nauki; 2) zapewnienie uczestnikom OHP warunków do kontynuowania kształcenia ogólnego i zawodowego; 3) zapewnienie młodzieży warunków do podwyższania kwalifikacji ogólnych i zawodowych, przekwalifikowania oraz zachęcanie do kształcenia ustawicznego; 4) opracowywanie i realizacja programów profilaktycznych, wychowawczych i resocjalizacyjnych na rzecz młodzieży zagrożonej demoralizacją i wchodzącej w konflikt z prawem; 5) realizacja kompleksowych działań opiekuńczo-wychowawczych wobec uczestników OHP oraz współdziałanie w tym zakresie z ich rodzicami lub opiekunami; 6) promowanie działalności opiekuńczo-wychowawczej OHP w środowiskach zagrożonych marginalizacją społeczną; 7) badanie efektywności działań opiekuńczo-wychowawczych wobec uczestników OHP, w szczególności przez zbieranie informacji o losach wychowanków OHP. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) nawiązywanie współpracy z pracodawcami i organizacjami zrzeszającymi pracodawców w celu pozyskiwania ofert pracy dla młodzieży bezrobotnej oraz uczniów i studentów; 2) prowadzenie pośrednictwa pracy dla młodzieży; 3) przygotowanie młodzieży do aktywnego zachowania na rynku pracy; 4) podejmowanie i wspieranie inicjatyw służących przeciwdziałaniu bezrobociu i wychowaniu w procesie pracy; 5) rozwijanie współpracy z organizacjami i instytucjami zagranicznymi oraz organizowanie międzynarodowej wymiany młodzieży; 6) organizowanie i prowadzenie szkoleń w ośrodkach szkolenia zawodowego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie szczegółowych zadań i organizacji Ochotniczych Hufców Pracy (DzU nr 155, poz. 920), *Ochotnicze Hufce Pracy*. Zaczepnięte 4 kwietnia 2014. Strona internetowa <http://www.ohp.pl/files/0000019341.pdf>

Współcześnie w literaturze przedmiotu, podejmującej zagadnienia poradnictwa zawodowego, Ochotnicze Hufce Pracy lokują się na przecięciu struktury dwóch resortów: edukacji, pracy i polityki społecznej (Szumigraj, 2011, s. 70).

Rys. 2. System poradnictwa zawodowego w Polsce

Źródło: opracowanie własne na podstawie Szumigraj, 2011, s. 70.

Ochotnicze Hufce Pracy umożliwiają uczestnikom uzupełnienie wykształcenia podstawowego, gimnazjalnego lub ponadgimnazjalnego wykształcenia ogólnego i zawodowego oraz zdobycie kwalifikacji zawodowych. Zadania w tym zakresie realizowane są poprzez kierowanie uczestników OHP do szkół i placówek (ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty); do instytucji szkoleniowych (ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy); do pracodawców lub też zatrudnienie ich w jednostkach OHP w celu odbycia przygotowania zawodowego (na zasadach określonych w odrębnych przepisach). Ponadto w warsztatach szkoleniowo-produkcyjnych funkcjonujących w jednostkach OHP realizujących zadania w zakresie kształcenia i wychowania uczestników odbywają się zajęcia praktyczne oraz praktyki zawodowe. Prowadzone jest również kształcenie w formach pozaszkolnych, w szczególności z wykorzystaniem modułowych programów szkolenia zawodowego. Dobór zarówno form, kierunku, jak i poziomu kształcenia uczestników OHP odbywa się po uwzględnieniu m.in.: wieku, wykształcenia, cech psychofizycznych i zainteresowań uczestników OHP; dostępnej oferty kształcenia i szkolenia; jak również szans na uzyskanie zatrudnienia po zakończeniu kształcenia. Wojewódzcy komendanci oraz kierownicy jednostek OHP współdziałają z kuratorami oświaty, organami prowadzącymi szkoły, dyrektorami szkół, pracodawcami i organizacjami pracodawców, a także z urzędami pracy, w zakresie organizowania kształcenia ogólnego i zawodowego uczniów; przygotowania zawodowego pracowników młodocianych; zajęć praktycznych i praktyk zawodowych; szkolenia i przekwalifikowania w formach pozaszkolnych; poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej; egzaminów potwierdzających uzyskane kwalifikacje zawodowe (Rozporządzenie Rady Ministrów, 2004).

Wśród zadań związanych z przygotowaniem młodzieży do pracy i organizacją zatrudnienia wskazać należy: organizowanie hufców pracy oraz ośrodków szkolenia i wychowania; stwarzanie warunków do podnoszenia przez młodzież kwalifikacji zawodowych oraz przekwalifikowanie młodzieży; współdziałanie w organizowaniu praktyk szkolnych i zawodowych młodzieży w kraju i za granicą. Natomiast organizowanie zatrudnienia młodzieży (w tym sezonowego dla uczniów) wiąże się z: poszukiwaniem i przygotowaniem ofert zatrudnienia indywidualnego i grupowego; współdziałaniem w organizowaniu prac interwencyjnych i robót publicznych oraz inicjowaniem i organizowaniem współpracy międzynarodowej w celu stworzenia warunków zatrudnienia młodzieży polskiej za granicą (Wołk, 2007, s. 171, 172).

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy reguluje sprawy związane z udzielaniem pomocy młodzieży przez OHP. W zakresie zatrudnienia oraz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu młodzieży Ochotnicze Hufce Pracy:

- 1) organizują zatrudnienie młodzieży w wieku powyżej 15 lat, która nie ukończyła szkoły podstawowej lub gimnazjum, bądź też nie kontynuuje nauki po ukończeniu tych szkół; bezrobotnym do 25. roku życia; uczniom i studentom;

- 2) prowadzą poradnictwo zawodowe, jak również mobilne centra informacji zawodowej;
- 3) zajmują się międzynarodową współpracą i wymianą;
- 4) prowadzą agencje zatrudnienia bez konieczności uzyskania wpisu do rejestru zatrudnienia;
- 5) refundują koszty poniesione przez pracodawcę na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego w ramach szkoleń ogólnych w rozumieniu przepisów o dopuszczalności pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, 2004)¹.

W celu realizacji powierzonych im zadań, Ochotnicze Hufce Pracy współpracują m.in. z jednostkami administracji rządowej, publicznymi służbami zatrudnienia, innymi instytucjami rynku pracy oraz jednostkami samorządu terytorialnego (Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, 2004).

Poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, szkolenia zawodowe realizowane w ramach OHP

Jak już wcześniej wspomniano, w strukturze Ochotniczych Hufców Pracy znajdują się jednostki zajmujące się pośrednictwem pracy, doradztwem zawodowym i informacją zawodową, szkoleniami zawodowymi. Do jednostek tych zalicza się: Centra Edukacji i Pracy Młodzieży, Młodzieżowe Biura Pracy, Kluby Pracy, Mobilne Centra Informacji Zawodowej, Młodzieżowe Centra Kariery, Punkty Pośrednictwa Pracy, Ośrodki Szkolenia Zawodowego (*Rynek pracy*, 2014). Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży stanowi ponadpowiatową jednostkę organizacyjną OHP, tworzoną w celu realizacji zadań z zakresu rynku pracy (Lubuska komenda OHP).

W ramach Centrum funkcjonują:

1. Młodzieżowe Biura Pracy (MBP)

Do kluczowych zadań zalicza się: pozyskiwanie i gromadzenie ofert pracy zarówno dla przyszłych pracowników, jak i pracodawców; pozyskiwanie pracodawców i stałą współpracę z nimi; prowadzenie ewidencji osób zgłaszających się do Biura; udzielanie osobom poszukującym pracy pomocy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników poprzez odpowiedni dobór ofert pracy; kierowanie młodzieży do pracy stałej, sezonowej i krótkoterminowej; cykliczne organizowanie giełd i targów pracy; organizowanie praktyk zawodowych; rozpowszechnianie informacji o działalności i możliwościach przyjęcia do hufców pracy; prowadzenie działalności informacyjnej dla bezrobotnej młodzieży oraz pracodawców na temat lokalnego rynku pracy, zmian zachodzących na tym rynku, praw i obowiązków osób bezrobotnych, praw pracy wynikających z kodeksu pracy; popularyzację elastycznych form zatrudnienia; współpracę przy realizacji programów rynku pracy. Do MBP i ich filii zgłasza się corocznie około 170 tys. młodych ludzi, z czego każdego roku ponad 100 tys. osób podejmuje pracę.

¹ Aktualnie przygotowano projekt Ustawy o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw...

2. Kluby Pracy

To miejsce spotkań osób poszukujących zatrudnienia, w którym podstawową formą pracy są zajęcia indywidualne i grupowe. Celem tych zajęć jest nabycie umiejętności poszukiwania i uzyskania zatrudnienia poprzez poznanie swoich mocnych i słabych stron, sposobów prezentacji swojej osoby, zainteresowań. Działalność klubu stanowi jedną z form aktywnej walki z bezrobociem i łagodzenia jego negatywnych skutków. Kluby Pracy OHP realizują zadania z zakresu aktywnego poszukiwania pracy przede wszystkim w stosunku do uczniów, absolwentów i młodzieży bezrobotnej nieposiadającej doświadczenia w poszukiwaniu pracy lub napotykającej trudności w uzyskaniu zatrudnienia. Szkolenia prowadzone przez liderów klubów pracy nie tylko uczą technik poszukiwania pracy, ale nastawione są na zmianę sposobu myślenia o własnej sytuacji zawodowej oraz wzbudzenie w uczestnikach motywacji do podjęcia działań zmierzających do zmiany tej sytuacji. Podczas szkolenia uczestnicy klubu pracy mogą: poznać procesy i tendencje zachodzące na rynku pracy; poznać swoje mocne strony i ocenić ich atrakcyjność na rynku pracy; dokonać bilansu umiejętności, możliwości i predyspozycji zawodowych; przygotować się do skutecznej autoprezentacji i rozmowy kwalifikacyjnej; poznać aktywne metody poszukiwania pracy; nauczyć się właściwego analizowania ofert pracy; poznać zasady pisania dokumentów aplikacyjnych; opracować strategie pokonywania barier w zatrudnieniu; tworzyć sieć kontaktów pomocną w zatrudnieniu; zapoznać się z podstawami prawa pracy. Osoby odwiedzające klub pracy mogą nieodpłatnie korzystać z wszelkich form pomocy grupowej i indywidualnej, a w szczególności wziąć udział w warsztatach aktywnego poszukiwania pracy, których celem jest nabycie umiejętności efektywnego poruszania się po rynku pracy. Obecnie w kraju funkcjonuje 106 klubów pracy. Ponadto w każdym klubie są do dyspozycji odwiedzających nowoczesnie wyposażone stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu w celu poszukiwania informacji, ofert pracy oraz z elektronicznych baz danych i publikacji o tematyce rynku pracy, informacji zawodoznawczej, przepisach prawnych.

3. Mobilne Centra Informacji Zawodowej (MCIZ)

Powstały w 2004 roku w 49 miastach w ramach II edycji rządowego programu „Pierwsza Praca”. Każde centrum posiada mikrobus, który umożliwia doradcom zawodowym dotarcie tam, gdzie dostęp do doradztwa zawodowego i zasobów informacji zawodowej jest utrudniony. Każde MCIZ ma także swoją stacjonarną jednostkę, działającą niezależnie od wyjazdów w teren. Głównym celem MCIZ jest przełamanie bariery dostępu do informacji zawodowej i zapobieganie wykluczeniu społecznemu młodzieży wchodzącej na rynek pracy zamieszkałej na terenach małych miast i wsi. Przed MCIZ stoją następujące zadania: prowadzenie zajęć grupowych – spotkań informacyjnych i warsztatów; udzielanie informacji zawodowych; prowadzenie porad indywidualnych. MCIZ oferują nowoczesną multimedialną informację o zawodach, szkołach zawodowych, jednostkach szkolących, kursach. Świadczą usługi dla młodzieży poszukującej pracy, zagrożonej wykluczeniem społecznym, uczącej się oraz absolwentów. Udzielają porad w formie stacjonarnej i mobilnej z dojazdem do zainteresowanych placówek. Współpracują z powiatowymi urzędami pracy, jednostkami administracji samorządowej, placówkami oświatowymi, w tym ze szkolnymi ośrodkami kariery, instytucjami pozarządowymi funkcjonującymi na lokalnym

rynku pracy. Dzięki działalności MCIZ młodzi ludzie mają znacznie ułatwiony dostęp do: informacji edukacyjno-zawodowej; multimedialnych programów komputerowych; informacji o rynku pracy; specjalistycznych szkoleń, treningów interpersonalnych; metod planowania kariery zawodowej oraz poszukiwania pracy; testów, między innymi Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych; tworzenia „Indywidualnego Projektu Kariery – Portfolio dla młodzieży”. Każdy, kto zgłosi się do MCIZ, może bezpłatnie skorzystać z porad doradców zawodowych, wziąć udział w warsztatach aktywizacji zawodowej, planowania ścieżki kariery zawodowej, orientacji zawodowej, zostanie poddany testom predyspozycji zawodowych.

4. *Młodzieżowe Centra Kariery (MCK)*

Powstały we wrześniu 2005 roku. Ich budowa stanowiła drugi, po utworzeniu Mobilnych Centrów Informacji Zawodowej, etap tworzenia przez Ochotnicze Hufce Pracy sieci profesjonalnych placówek poradnictwa i informacji zawodowej dla młodzieży. Do końca 2012 roku utworzono 124 takie centra. MCK kierują swe usługi do młodzieży z lokalnych środowisk chcącej skorzystać z usług doradców zawodowych oraz zasobów informacji edukacyjno-zawodowej, a także do uczestników oraz absolwentów OHP. Charakter tworzonej sieci MCK uwzględnia potrzeby lokalnych społeczności oraz nowe uwarunkowania wynikające z tendencji europejskiego poradnictwa zawodowego. Szczególny nacisk kładzie się na realizację zagadnień związanych z przedsiębiorczością i samozatrudnieniem oraz umiejętnością kierowania i kreowania własnej przyszłości zawodowej, stąd program MCK zawiera się w czterech podstawowych obszarach tematycznych: 1) informacja i poradnictwo zawodowe zarówno indywidualne, jak i grupowe, 2) pomoc w identyfikacji zasobów młodego człowieka istotnych dla jego funkcjonowania zawodowego, 3) projektowanie indywidualnych planów działania, 4) przedsiębiorczość i samozatrudnienie. Oferta MCK dotyczy przede wszystkim prowadzenia zajęć indywidualnych i grupowych z dziedziny szeroko pojętego poradnictwa zawodowego, udzielania indywidualnych i grupowych informacji o możliwościach kształcenia, szkolenia, poszukiwanych zawodach na lokalnym i europejskim rynku pracy, przygotowywania młodzieży do planowania kariery zawodowej poprzez tworzenie wraz z klientem Portfolio Indywidualnego Projektu Kariery, nauczania technik autoprezentacji, przybliżania zagadnień związanych z przedsiębiorczością i zakładaniem własnej firmy oraz kreowania postaw przedsiębiorczych, badanie preferencji zawodowych, oceny własnych mocnych i słabych stron, wykonywania testów zainteresowań i uzdolnień zawodowych. Dodatkowo omawiane Centra Kariery gromadzą, opracowują i aktualizują szeroko rozumianą informację edukacyjno-zawodową i kontynuują działania w ramach utworzonej Platformy Programowej „OHP dla Szkoły” ze Szkolnymi Ośrodkami Kariery oraz innymi instytucjami i organizacjami wspierającymi poradnictwo zawodowe. Koordynacją i rozwojem sieci Mobilnych Centrów Informacji Zawodowej i Młodzieżowych Centrów Kariery zajmuje się *Centralny Ośrodek Metodyczny Informacji Zawodowej (COMIZ)* usytuowany przy Komendzie Głównej OHP. Do zadań Ośrodka Metodycznego należy: tworzenie i wdrażanie założeń MCIZ i MCK; badanie, rozwój i tworzenie metod stosowanych w poradnictwie zawodowym; koordynowanie aktualizacji i rozbudowy systemu informacji edukacyjno-zawodowej; budowa systemu kształcenia i doskonalenia doradców zawodowych; inicjowanie projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

5. Punkty Pośrednictwa Pracy (PPP)

Od 2009 roku, w wyniku projektu „OHP jako realizator usług rynku pracy”, powstały na terenie całego kraju tzw. punkty pośrednictwa pracy. PPP kierują swoje usługi do młodzieży z lokalnych środowisk, a także do uczestników oraz absolwentów OHP. Do końca 2012 roku utworzono 120 PPP. Charakter tworzonej sieci działających komplementarnie PPP uwzględnia potrzeby lokalnych społeczności oraz nowe uwarunkowania wynikające z tendencji europejskiego poradnictwa zawodowego.

6. Ośrodki Szkolenia Zawodowego (OSZ)

W ramach wspomnianego już unijnego projektu – „OHP jako realizator usług rynku pracy” – na terenie całego kraju utworzono Ośrodki Szkolenia Zawodowego. Podstawowym zadaniem OSZ jest organizowanie i realizowanie szkoleń umożliwiających zdobycie, zmianę lub podwyższenie i uzupełnianie kwalifikacji w zawodach i specjalnościach poszukiwanych na lokalnych rynkach pracy, doskonalenie kompetencji zawodowych, reorientację zawodową, opanowanie umiejętności zwiększających szanse i atrakcyjność na rynku pracy oraz kształtowanie zachowań i postaw przygotowujących do aktywnego funkcjonowania na rynku pracy. Ośrodki Szkolenia Zawodowego samodzielnie realizują szkolenia, jak również są koordynatorem szkoleń organizowanych przez podmioty zewnętrzne, pełniąc jednocześnie rolę lokalnego banku informacji o firmach szkoleniowych i posiadanej przez nie ofercie edukacyjnej. Oferta szkoleniowa OSZ tworzona jest na podstawie rozpoznania i analizy potrzeb szkoleniowych, umożliwiających zidentyfikowanie luk kompetencyjnych w określonych obszarach, wskazanie kierunków rozwoju lokalnego rynku pracy oraz dostosowanie wiedzy i umiejętności potencjalnych beneficjentów (*Rynek pracy*, 2014).

Przykłady (współ)finansowanych ze środków Unii Europejskiej działań podejmowanych przez Lubuską Wojewódzką Komendę OHP

Funkcjonujące w Polsce Ochotnicze Hufce Pracy realizowały liczne projekty wprowadzenia standardu usług rynku pracy. Wśród nich można wyróżnić np.: 1) „Platforma Programowa OHP dla Szkoły”; 2) „Zawsze na kursie” programu Leonardo da Vinci; 3) Poradnictwo w sieci; 4) „Indywidualny Projekt Kariery – Portfolio dla młodzieży” 5) Programy aktywizujące: Równy Start, Zaplanuj Swoją Kariere, Szansa 18-24 (Kowalska, 2008).

W ramach Lubuskiej Komendy OHP funkcjonują obecnie: 1) Hufce Pracy bez zakwaterowania [7]; 2) Środowiskowe Hufce Pracy z internatem [2]; 3) Ośrodki Szkolenia i Wychowania [2]; 4) Rejonowy Ośrodek Szkolenia Młodzieży [1]; 5) Centra Edukacji i Pracy Młodzieży [2], w tym: MBP [2]; Kluby Pracy [5]; MCIZ [2]; MCK [7]; Punkty Pośrednictwa Pracy [2]; Ośrodki Szkolenia Zawodowego [3] (*Jednostki organizacyjne*, 2014).

Aktualnie Lubuska Komenda OHP realizuje następujące projekty: 1) „OHP jako realizator usług rynku pracy” – realizowany jest od 1 maja 2009 roku. Lubuska Wojewódzka Komenda OHP w ramach projektu utworzyła Młodzieżowe Centra Kariery, Punkty Pośrednictwa Pracy i Ośrodki Szkolenia Zawodowego. Jednostki tworzone są na terenie województwa lubuskiego w porozumieniu z samorządem lokalnym. Realizacja projektu, ma umożliwić młodzieży dostęp do kompleksowego, ogólnopolskiego systemu informacji, poradnictwa zawo-

dowego, pośrednictwa pracy i szkoleń dla młodzieży, wyposażyć odbiorców w umiejętności radzenia sobie w sytuacji dynamicznych zmian społecznych i gospodarczych, nauczyć aktywnego i elastycznego planowania własnego rozwoju zawodowego oraz funkcjonowania na rynku pracy. 2) „Nowe Perspektywy 2” – w województwie lubuskim realizacja rozpoczęła się 1 lipca 2013 roku. Wsparcie kierowane jest do osób w wieku 15-25 lat, którym sytuacja środowiskowa i materialna, a także brak kwalifikacji zawodowych utrudnia udany start życiowy. Mają to być osoby niezatrudnione, zarówno nieaktywne zawodowo, jak i bezrobotne, zarejestrowane w PUP. 3) „Zdobądź kwalifikacje – inwestycja w lubuską młodzież” – jest to projekt, który powstał w ramach projektu „Staże i praktyki zagraniczne dla osób kształcących się i szkolących zawodowo” realizowanego przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji FRSE, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na zasadach Programu Leonardo da Vinci będącego częścią Programu „Uczenie się przez całe życie”. Przedsięwzięcie realizowane jest od listopada 2013 do sierpnia 2014 roku, kierowane do uczestników (w wieku 16-21 lat) jednostek organizacyjnych Lubuskiej Wojewódzkiej Komendy Ochotniczych Hufców Pracy. Są to osoby, które zdobywają wykształcenie w gimnazjach dla dorosłych i zasadniczych szkołach zawodowych na terenie województwa lubuskiego. Projekt zakłada, że dzięki uczestnictwu w przygotowaniu językowym i praktykach zawodowych u partnera niemieckiego polepszeniu ulegnie sytuacja młodzieży na rynku pracy (*Projekty realizowane w ramach EFS, 2014*).

Zakończenie

W obliczu zachodzących na rynku edukacyjno-zawodowym zmian, rola, jakiej podjęły się Ochotnicze Hufce Pracy, jest stosunkowo trudna. Zważywszy na: 1) liczne zadania w zakresie kształcenia i wychowania, jak też zadania, które mają na celu przygotowanie młodzieży do świadomego wkroczenia na bardzo konkurencyjny dziś rynek pracy (a w efekcie przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu); 2) realizację zadań właściwych zarówno dla ministerstwa edukacji, jak też pracy i polityki społecznej; 3) konieczność zdobywania dodatkowych funduszy ze środków Unii Europejskiej, można stwierdzić, iż instytucja ta zasługuje na uznanie. Pomimo jednak tak szerokiej działalności, zauważalna jest stosunkowo niewielka świadomość społeczna dotycząca realizowanych przez OHP zadań. Nadal obowiązują jeszcze stereotypy, zgodnie z którymi instytucja ta kojarzona jest głównie z przyuczaniem młodzieży z trudnościami edukacyjnymi do wykonywania wybranego zawodu. Reasumując, można zatem uznać, iż należy więcej uwagi poświęcić na kwestie związane z informowaniem społeczeństwa o działalności OHP, jako istotnej dziś instytucji rynku pracy.

Bibliografia

- Jednostki organizacyjne*. Zaczepnięte 15 kwietnia 2014 r. Strona internetowa http://www.lubuska.ohp.pl/strona.php/-7_jednostki_organizacyjne.html
- Kowalska U., Żywiec-Dąbrowska E. (2004). Doradztwo zawodowe w ochotniczych hufcach pracy (Mobilne Centra Informacji). W: H. Bednarczyk, J. Figurski, M. Żurek (red.), *Pedagogika pracy. Doradztwo zawodowe*. Radom: WSP ZNP, Warszawa: ITE.

- Kowalska U. (2008). Rola i zadania OHP, Komenda Główna OHP. Biuro Rynku Pracy (prezentacja otrzymana z Lubuskiej Komendy OHP).
- Lubuska komenda OHP (ulotka informacyjna).
- Projekt Ustawy o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw.* Biuletyn Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Zaczepnięte 2 marca 2014 r. Strona internetowa <http://www.mpips.gov.pl/bip/projekty-aktow-prawnych/projekty-ustaw/rynek-pracy/ustawa-o-zmianie-ustawy-o-promocji-zatrudnienia-i-instytucjach-ryнку-pracy-oraz-niektórych-innych-ustaw-/#akapit7>
- Projekty realizowane w ramach EFS.* Zaczepnięte 18 kwietnia 2014 r. Strona internetowa http://www.lubuska.ohp.pl/strona.php/191_realizowane_w_ramach_efs.html
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie szczegółowych zadań i organizacji Ochotniczych Hufców Pracy* (DzU nr 155, poz. 920), *Ochotnicze Hufce Pracy.* Zaczepnięte 4 kwietnia 2014 r. Strona internetowa <http://www.ohp.pl/files/0000019341.pdf>
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie sposobu organizacji uzupełnienia wykształcenia ogólnego młodzieży w Ochotniczych Hufcach Pracy oraz zdobywania przez nią kwalifikacji zawodowych* (DzU nr 262, poz. 2604 z 10 grudnia 2004 r.). Biuletyn Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Zaczepnięte 8 sierpnia 2008 r. Strona internetowa <http://mps.gov.pl/download.php?f=userfiles%2Ffile%2Fprawo%2Fzatrudnienie+i+rynek+pracy%2Frozporzadzenia%2Fw...>
- Rynek pracy.* Zaczepnięte 4 kwietnia 2014 r. Strona internetowa http://www.ohp.pl/?id=6&id_menu_r=5
- Struktura organizacyjna Ochotniczych Hufców Pracy.* Zaczepnięte 4 kwietnia 2014 r. Strona internetowa http://www.ohp.pl/index.php?id=42&id_menu_r=42
- Szumigraj M. (2011). *Poradnictwo kariery. Systemy i sieci.* Warszawa: Łośgraf.
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (DzU 2004, nr 99, poz. 1001). Internetowy System Aktów Prawnych. Zaczepnięte 2 marca 2014 r. Strona internetowa <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20040991001>
- Wołk Z. (2007). *Całozyciowe poradnictwo zawodowe.* Zielona Góra: UZ.

Summary

Voluntary Labour Corps Towards the Changes in the Educational and Occupational Market

The article is devoted to the Voluntary Labour Corps (Ochotnicze Hufce Pracy, OHP) which presently play an important role, both in the educational market and in the labour market. The first part presents information on the structure and activities undertaken by the OHP: 1) with respect to education and fostering; 2) with respect to combating marginalization and social exclusion of young people. In the second part there is a presentation of entities responsible for implementation of career counselling, employment agency and vocational training. To conclude, examples are indicated of activities (co-)financed with European Union funds as undertaken by the OHP Lubusz Voivodship Headquarters.

Key words: Voluntary Labour Corps (Ochotnicze Hufce Pracy, OHP), Youth Education and Work Centres (Centra Edukacji i Pracy Młodzieży), Youth Employment Offices (Młodzieżowe Biura Pracy), Labour Clubs (Kluby Pracy), Mobile Vocational Information Centres (Mobilne Centra Informacji Zawodowej), Youth Career Centres (Młodzieżowe Centra Kariery), Employment Agency Centres (Punkty Pośrednictwa Pracy), Vocational Training Centres (Ośrodki Szkolenia Zawodowego)